

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ани Димова Златева
за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ”
в Тракийски университет – Стара Загора
Научна област: Педагогика
Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...
Научна специалност „Методика на обучението по „Методика на обучението
по български език и литература“,
Педагогически факултет, Тракийски университет – Стара Загора
обявен в Държавен вестник бр. 99/28 ноември 2023 г.,
кандидат: ас. д-р Десислава Илчева Сидерова

1. Данни за конкурса – Конкурса е обявен в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (методика на обучението по музика). За обявения конкурс е кандидатствал един кандидат. Сроктът за участие в конкурса е 3 месеца. Обявен е в Държавен вестник, брой 99 от 28 ноември 2023 г.

2. Данни за кандидата: ас. д-р Десислава Илчева Сидерова е родена на 22.05.1975 г. Висше образование завършва през 1999 г. във Филологическия факултет на Великотърновския университет “Св. Св. Кирил и Методий” със специалност “Българска филология”. През 2004 година получава магистърска степен по “Застраховане и социално дело” от Стопанска Академия “Димитър Апостолов Ценов”, гр. Свищов. От 2001 до 2004 работи като учител по български език и литература в средното училище, а от 2005 г. е асистент по “Методика на обучението по български език и литература” в Педагогическия факултет на Тракийски университет.

3. Описание на научната и художествено-творческата продукция на кандидата– Предложените в конкурса публикации са за периода 2005 - 2024, които не са представени в конкурса за придобиване на образователна и научната степен „доктор“. Представени са 3 монографии, едната самостоятелна, която е и основния хабилитационен труд - “Метакогнитивни стратегии към предучилищното образование по български език и литература“, а втората е в съавторство с доц. д-р Диана Петкова – „Интермедиялен хоризонт

за литературното и музикалното образование“, 1 книга на базата на защитен дисертационен труд, 1 статия, публикувана в реферирано списание и 14 статии, публикувани в неферирани списания, програми по преподаваните дисциплини за ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“.

4. Научни и художествено-творчески приноси – В представените публикации и изследвания Десислава Сидерова задълбочено се изясняват проблемите на методиката на обучението по български език и литература.

В монографията „Метакогнитивни стратегии към предучилищното образование по български език и литература“ е разгледан модел на систематизирани метакогнитивни стратегии, които студентите, като бъдещи учители, използват в приложение на познанията си в областта на българския език и литература в реалната работна среда на детската градина. В книгата е представен модел за практическо обучение на стажант-учители, базиран на рефлексивния подход в образованието. Проявите на метакогницията спрямо процеса на учене на студентите се разглеждат като път за усъвършенстване на подготовката на бъдещите детски учители в университетска среда.

В първата част на монографията авторката разглежда особеностите на практическото обучение по български език и литература на студенти - бъдещи предучилищни педагози - през призмата на рефлексивния подход като очертава етапите на практическото обучение в познавателното поле на българския език и литература и потенциала на рефлексивния подход в това обучение.

Във втората глава е представена методологическа и методическа рамка на изследването, акценти от инструментариума и резултати от неговото приложение. Представени са получените резултати от педагогическото изследване.

В трета глава се представя метакогницията като път за усъвършенстване на практическата подготовка на студентите, бъдещи предучилищни педагози. Представен е модел за среда за практическа подготовка на детски учители.

В монографията „Метакогнитивни стратегии към предучилищното образование по български език и литература“ приносите се отнасят до систематизирането на метакогнитивни стратегии, които студентите като бъдещи детски учители използват в реалната работна среда на детската градина за приложение на познанията си в областта на

българския език и литературата. Също така, и в разработването на модел за практическо приложение на тези познания, базиран на рефлексивен подход в образованието.

Монографията "Интермедиален хоризонт за литературното и музикално образование", в съавторство с доц. Диана Петкова, се фокусира върху интермедиаалността в образованието, с основен акцент върху взаимодействието между музиката и текста в рамките на образователната система. Един от основните проблеми, поставени в центъра на вниманието, е включването на тази тематика в учебните дисциплини, като избираеми в учебния план на университетите.

Изследването се фокусира върху взаимодействието между литературното и музикалното образование при формирането на представи у студентите по педагогика относно семиотиката в изкуството. Авторите са изготвили подходи и варианти за постигане на интердисциплинарна интеграция в образованието, като това се явява един от важните приоритети в съвременната образователна парадигма.

На същата проблематика е посветена статията „A Conception for Intermediality through Text and Music in the Education of Future Kindergarten and Primary school Teachers“ отново в съавторство с Д. Петкова. Авторките разглеждат методологичните основи на учебни дисциплини, касаещи културно-образователните области Музика и Литература като анализират потенциалът за комуникация между литературни и музикални творби чрез интермедиаалността при моделиране концептуален конструкт.

В книгата “Текстът като феномен на образователната среда” се съчетават теоретичен и приложен подход към концепцията на текстоцентризма, с фокус върху студентите по педагогика като бъдещи учители, които ще прилагат своите умения в реалната образователна среда на средното училище. Изследването подчертава необходимостта от подпомагане на този процес в университетското обучение чрез прилагане на текстоцентричен подход. Основният акцент е върху взаимодействието между текстовата проблематика в областта на българския език и литературата и потенциала за вътресистемни взаимодействия.

В рамките на обучението със спецификата на частна дидактика, текстоцентричният подход се прилага към образователния процес, като се акцентира върху текста като средство за обучение в контекста на трансверсалната комуникативна компетентност. Текстът се разглежда като най-висша лингвистична и дидактическа единица, осмисляна в

перспективата на компетентността като трансверсален обект, който подпомага постигането на образование с холистична организация.

Концептуалната рамка в тази разработка е обоснована от интегративна субкомпетентност в рамките на едно общо познавателно поле на лингво-литературния дидактически дискурс към интегративна субкомпетентност в рамките на образователната парадигма. Текстът играе ключова роля в този процес, като се постига трансформация от комуникация чрез текста към трансверсалност чрез текста за синергия в образованието.

В представените статии от кандидата в конкурса Д. Сидерова тематиката е фокусирана върху образователни и педагогически аспекти, насочени към развитието на комуникационни умения, изучаване на средствата за словесна образност и работата с литературен текст при обучението на студенти по педагогика и деца в предучилищна и начална училищна възраст. Всеки от тези аспекти представлява важна област в образованието на децата и разкрива устойчиво внимание към различни страни на тяхното когнитивно и социално развитие. В разглежданите от авторката теми фокусът е поставен върху развитието на уменията за комуникация и разбиране на текстове, както и върху разбирането и анализа на литературни образи и изграждането на научни концепции при възприемането и анализ на литературен текст.

5. Преподавателска работа. Преподавателската дейност на Д. Сидерова е насочена към обучението на студенти от бакалавърска и магистърска степен в областта на Методиката на обучението по български език и литература.

6. Заключение. В заключение на така изказаното становище относно кандидатурата на ас. д-р Десислава Сидерова и очертаните приноси от нейната научно-творческа дейност считам, че тя притежава нужните качества и квалификация за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

25. 03 2024 г.

подпис:.....

Гр. Стара Загора

/проф. д-р А. Златева/